

USNESENÍ

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Moniky Javorové a soudců JUDr. Miroslavy Honusové a JUDr. Daniela Spratka, Ph.D., ve věci

navrhovatele: **Přípravný výbor pro konání místního referenda v obci Sudice**
zastoupený advokátem Mgr. Ladislavem Bártou
sídlem Purkyňova 6, 702 00 Ostrava

proti odpůrci: **Obec Sudice**
sídlem náměstí P. Arnošta Jureczky 13, 747 25 Sudice
zastoupený advokátem Mgr. et Mgr. Lukášem Hrabovským
sídlem Ó. Lysohorského 702, 738 01 Frýdek-Místek

ve věci vyhlášení místního referenda

takto:

- I. **Vyhlašuje se** místní referendum v obci Sudice o otázce znějící: „Větrné elektrárny v katastru obce? Ano – Ne“
- II. **Stanoví se** termín místního referenda v obci Sudice, a to dne 26. listopadu 2022 od 8.00 do 22.00 hodin.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Navrhovatel se podaným návrhem domáhal vyhlášení místního referenda v obci Sudice o otázce uvedené ve výroku I. tohoto usnesení. Uvedl, že dne 28. 2. 2022 zastupitelstvo obce rozhodlo o nevyhlášení místního referenda na základě návrhu navrhovatele ze dne 3. 11. 2021. Navrhovatel má za to, že splnil podmínky § 13 odst. 1 zákona č. 22/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o místním referendu“), jelikož o navržené otázce je možno konat referendum. Podle § 6 uvedeného zákona je možné konat místní referendum pouze o otázkách patřících do samostatné působnosti obce, což otázka ohledně zřízení (respektive podpory výstavby) větrných elektráren bezpochyby je. Tato otázka současně nespadá do seznamu výjimek podle § 7 zákona o místním referendu, o nichž nelze referendum konat. Na předmětnou otázku lze jednoznačně odpovědět, a v případě, že bude referendum závazné, jeho výsledek jasným způsobem zavazuje odpůrce k tomu, aby konal či nekonal další kroky vedoucí k výstavbě větrných elektráren v katastru obce Sudice (tzn. uzavíral smlouvy s případnými investory o spolupráci, poskytoval vlastní pozemky, jiné prostředky apod.).
2. Odpůrce namítl, že navržená otázka není jednoznačná, takže nesplňuje kritérium § 8 odst. 3 zákona o místním referendu. S odkazem na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ve věci sp. zn. Ars 2/2012 odpůrce namítl, že navržená otázka není fakticky ani otázkou, když neobsahuje žádné sloveso. Navrhovatel ji měl podle odpůrce formulovat např. takto: „Souhlasíte s tím, aby v obci Sudice byla realizována stavba větrných elektráren společností...“ Odpůrce si je vědom judikatury NSS o tom, že otázka v referendu nemusí být spojena s konkrétním projektem,

Shodu s prvopisem potvrzuje Tereza Buczacká.

avšak je nezbytné, aby byla jednoznačná. Dále odpůrce namítl, že v otázce není vymezeno území, na kterém se má referendum konat. Judikatura sice nevyžaduje označení území např. čísla parcel jednotlivých pozemků, avšak nelze slevit z požadavků určitosti a nezaměnitelnosti území vymezeného pokládáním otázkou. Také pojem „větrná elektrárna“ je příliš obecný, neboť zahrnuje široké spektrum elektráren od malých (domácích) s výkonem 400 W a průměrem rotoru 1,35 m, až po větrné elektrárny s instalovaným výkonem 3 MW, průměrem rotoru 112 m a výškou 119 m. Případná negativní odpověď na takto položenou otázku v referendu by měla dopad i na vlastníky malých větrných elektráren v obci. V doplnění vyjádření odpůrce namítl, že odpověď ANO by vedla k právní nejistotě o tom, jak má obec jednat – zda by výsledek zavazoval obec větrné elektrárny aktivně vybudovat, financovat, pouze využívat anebo je jen pasivně tolerovat. Odpověď NE pak podle odpůrce otevírá prostor pro trvalý abstraktní celoplošný zákaz větrných elektráren, což je v rozporu s ustálenou rozhodovací soudní praxí – k tomu odpůrce poukázal na konkrétní rozsudky NSS, jimiž byla zrušena regulace větrných elektráren v Zásadách územního rozvoje Kraje Vysočina, Plzeňského kraje, Moravskoslezského kraje, Karlovarského kraje a Ústeckého kraje.

3. Odpůrce dále namítl, že navržený dvoudenní termín konání referenda je v rozporu s § 15 zákona o místním referendu, podle něhož se referendum koná jen v jeden den. Odpůrce navrhl zamítnutí návrhu.
4. Krajský soud obecně souhlasí s navrhovatelem v tom, že o otázce větrných elektráren lze konat místní referendum, tedy, že jde o věc, patřící do samostatné působnosti obce ve smyslu § 6 zákona o místním referendu, a zároveň, že nespadá pod některou z výjimek daných § 7 uvedeného zákona. Ostatně, ani námitky odpůrce k ničemu takovému nesměřovaly. Rozhodující v dané věci je naplnění § 8 odst. 3 zákona o místním referendu, podle něhož *Otázka navržená pro místní referendum musí být jednoznačně položena tak, aby na ni bylo možno odpovědět slovem "ano" nebo slovem "ne"*. Výkladem tohoto ustanovení se zabývala judikatura opakovaně. Kromě rozsudku NSS ze dne 10. 12. 2012 č. j. Ars 2/2012-43, na který poukazoval odpůrce, je třeba zmínit především rozsudek NSS ze dne 31. 8. 2017 č. j. Ars 2/2017-60 („Krytý bazén Zubří“).
5. V něm NSS v první řadě s poukazem na čl. 22 Listiny základních práv a svobod a na obecnou interpretační zásadu *in favorem libertatis* ve věcech ochrany základních práv a svobod zdůraznil povinnost upřednostnit konání referenda v hraničních případech, a vykládat restriktivně omezení jeho konání (bod 42 rozsudku). Dále uvedl: „[43] Východiskem pro posuzování určitosti otázek pokládaných v referendu je zejména rozsudek Radnice městské části Praha 7, ve kterém Nejvyšší správní soud učinil mimo jiné následující závěry: »[42] Při rozhodování o jednoznačnosti zvolených otázek je třeba poměřovat předloženou otázku nikoli rigorózním právníckým okem, které i v jednoduché větě typu „Tak nám zabil Ferdinanda“ najde mnohovýznamost, ale reflektovat pohled běžného občana, jenž hlasuje v referendu. Tento koncept je v anglosaském common law známý jako reasonable person a je určitým standardem fiktivní osoby, s níž soudy při poměrování operují. Stručně řečeno: běžný volič musí vědět, o čem rozhoduje, čeho se otázka týká, měl by i rozumět důsledkům svého souhlasu či nesouhlasu v místním referendu. [43] Z nastíněného rámce tedy plyne, že případná nejednoznačnost otázky musí dosahovat určité intenzity a navozovat matoucí a víceznačné interpretace běžnému adresátovi již při prvním čtení. Striktní interpretace by totiž nutně vedla k tomu, že by se zastupitelstva obcí snažila řadu nepobodných otázek vetovat s poukazem na jejich nejednoznačnost.« [44] Z judikatury Nejvyššího správního soudu také vyplývá, že při posuzování určitosti otázky položené v referendu se přihlíží k místním reáliím, a tedy srozumitelnosti otázky pro konkrétní osoby oprávněné hlasovat v referendu. Lze při tom přihlížet i k veřejné diskusi o tématu a kampani v souvislosti s referendem, jakož i dalším místním reáliím (viz např. bod [57] rozsudku Radnice městské části Praha 7, rozsudek Návštěvnické centrum Malenovice, nebo bod [30] rozsudku Plavecký bazén Brušperk). Stejně formulovaná otázka tak v jednom případě s ohledem na konkrétní místní poměry může být nejednoznačná, zatímco v jiném případě tomu tak nebude. [45] O nejednoznačnosti by se v souvislosti s nyní položenou otázkou dalo hovořit například tehdy, pokud by se v obci diskutovalo o výstavbě několika krytých bazénů s různými investory, nebo by se v místě nacházelo více krytých bazénů a byla vedena diskuse, který z nich má být zbourán či naopak rekonstruován. Z rozsudku

Plavecký bazén Brušperk je ostatně na místě citovat konkrétní závěry, neboť se velmi blíží nyní posuzované věci: „[30] Lze tedy soublasit s krajským soudem, že položená otázka je zcela v souladu s parametry podle ZMR a je tedy dostatečně určitá. Základním smyslem referenda je zjistit skutečnou politickou vůli hlasujících občanů. Pokud je tedy bazén specifikován jako plavecký (hledisko funkčnosti) a krytý (celoroční provoz), jde o dostatečné vymezení. Není to jakýkoli bazén a ve spojení s konkrétní informační kampaní v Brušperku, projektovou dokumentací a dalšími náležitostmi, je občanům představen zcela konkrétní projekt. Ze spisové dokumentace je navíc zřejmé, že občané měli dostatek informací a věděli, o čem hlasují. V případě bazénu v Brušperku byla nadto informační kampaň k referendu přesvědčivě spojena s návrhem bazénu, projektovou dokumentací, vizualizací a dalšími dokumenty, tedy s konkrétním projektem konkrétního bazénu na konkrétním místě. Pokud tedy občané v referendu hlasovali pro bazén, hlasovali pro bazén ve spojení s konkrétním projektem.“ [46] Jak bylo uvedeno shora, navržená otázka v nyní posuzované věci zněla: „Jste pro krytý bazén ve městě Zubří?“. V rozsudku Plavecký bazén Brušperk zněla položená otázka v referendu: „Jste pro, aby Město Brušperk postavilo krytý plavecký bazén?“. Jediným rozdílem je tak výslovné uvedení, že bazén mělo stavět město, a to, že je užito sloveso „postavit“. Ani v jednom z uvedených znaků však soud žádný zásadní rozdíl neshledává. Vzhledem k tomu, že všem obyvatelům města Zubří musí být zřejmé, že krytý bazén v současnosti nemají, nelze opaku dosáhnout jinak, než jeho výstavbou. Pokud jde o druhý rozdíl, pak je pravda, že by zřejmě bylo přesnější, pokud by bylo specifikováno, že investorem má být město Zubří, byť případně i prostřednictvím jím ovládaných osob, nicméně i tato otázka musí být, jak vyplývá z doložených podkladů, osobám oprávněným k hlasování v místním referendu zcela zřejmá.“

6. V nyní projednávané věci soud ze spisové dokumentace zjistil, že návrh na konání místního referenda ze dne 3. 11. 2021 obsahuje otázku, uvedenou ve výroku I. tohoto usnesení, jako místo konání je uvedeno katastrální území obce Sudice, v odůvodnění se poukazuje na petici občanů ze dne 17. 8. 2020 proti stavbám větrných elektráren v obci, s tím, že postoj občanů nemá patřičnou odezvu v zastupitelstvu. O tomto návrhu rozhodlo zastupitelstvo obce Sudice na zasedání dne 28. 2. 2022, když pod č. 19/17 rozhodlo o nevyhlášení referenda. O petici se zmínil i starosta obce Petr H., který v textu z roku 2021 nazvaném „Budeme rozhodovat o větrných elektrárnách v Sudicích v místním referendu?“ uvedl, že zastupitelstvo obce schválilo v roce 2016 Smlouvu o spolupráci na výstavbu větrných elektráren, a to na 10 let. V Sudicích se plánuje výstavba 4 VTE, nejbližší by měla stát minimálně 1,2 km od prvních domů obce. Starosta v textu vyjmenoval, kolik a kde v okolí již stojí či se plánuje větrných elektráren, zmínil finanční zisk pro obec v řádu milionů korun, s tím, že z příjmů může obec dále zvelebovat, stavět chodníky, udržovat školu a školku, nebo mít levnější popelnice. Podobně argumentovalo i 8 zastupitelů obce Sudice v textu nadepsaném „Milí sousedé“, a občanům Sudic byly adresovány i další tiskoviny v průběhu let 2021 a 2022 (od obce Sudice spolu s RenoProjektem, a. s.), vysvětlující příjmy z VTE či případné ztráty obce, vliv na hlukovou situaci, na zvěř/ptactvo atd., včetně představení varianty bez VTE za kostelem (vizualizace jen 3 VTE). K tomu soud doplňuje, že obec Sudice (okres Opava) měla k 31. 12. 2021 celkem 625 obyvatel (zdroj: Český statistický úřad) a má jen 1 katastrální území (zdroj: Český úřad zeměměřický a katastrální). Soud dále ověřil, že zastupitelstvo obce Sudice schválilo dne 7. 11. 2016 usnesením č. 13/12 smlouvu o spolupráci se záměrem realizace větrných elektráren (zdroj: webové stránky obce Sudice).
7. Na základě výše uvedeného soud dospěl k závěru, že znění navržené otázky je sice maximálně stručné, avšak z pohledu běžného občana Sudic, s přihlédnutím k místním reáliím (jasně deklarovaný záměr obce spolupracovat při výstavbě větrných elektráren již od roku 2016, vysvětlující kampaň v posledních 2 letech) otázka splňuje podmínku jednoznačnosti podle § 8 odst. 3 zákona o místním referendu. Gramaticky se jedná o tzv. neúplnou větu (eliptickou), tedy o větu, kde je vynechán výraz, který je ze situace zřejmý („Jste pro větrné elektrárny v katastru obce? Ano – Ne“). Jednoznačné je také vymezení území, na kterém se má referendum konat – v katastru obce, přičemž v obci Sudice je pouze jedno katastrální území. Běžný občan Sudic zajisté nebude na pochybách, o jaký typ větrných elektráren se jedná (viz vizualizace a údaje ve vysvětlujících

materiálech o výkonu VTE ve spojení s předpokládanými příjmy). S ohledem na stávající smlouvu obce o spolupráci nejsou namístě ani námitky odpůrce o tom, k čemu by byla obec zavázána v případě kladné odpovědi na otázku v místním referendu. Krajský soud nepovažuje za příléhavý poukaz odpůrce na rozhodování správních soudů ohledně regulace větrných elektráren v zásadách územního rozvoje, neboť zmíněné zásady se týkají vždy území celého kraje a řeší nadmístní souvislosti (srov. § 36 zákona č. 183/2006 Sb.), na rozdíl od rozhodování jednotlivých obcí v samostatné působnosti. A konečně, soud nesouhlasí s odpůrcem ani v námitce trvalých důsledků rozhodnutí, k tomu připomíná, že místní referendum o téže věci lze konat po uplynutí 24 měsíců od předchozího platného rozhodnutí (§ 7 písm. h/ zákona o místním referendu – a contrario).

8. Krajský soud tedy vyhlásil místní referendum v souladu s § 57 odst. 3 zákona o místním referendu a termín konání určil v souladu s § 5 odst. 1 věty první tohoto zákona. K tomu je nutno podotknout, že termín uvedený v návrhu nemohl být použit pro jeho neaktuálnost a navrhovatel na výzvu soudu nesdělil ve stanovené lhůtě termín jiný.
9. O náhradě nákladů řízení rozhodl krajský soud v souladu s § 93 odst. 4 zákona č. 150/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), podle něhož ve věcech místního referenda nemá právo na náhradu nákladů řízení žádný z účastníků.

Poučení:

Proti tomuto usnesení **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu.

Toto usnesení nabývá právní moci vyvěšením na úřední desku soudu (§ 93 odst. 5 věta druhá s. ř. s.).

Ostrava 15. září 2022

JUDr. Monika Javorová, v. r.
předsedkyně senátu